

Крупа Тереза Михайлівна

студентка гр. ДСПУАзм-12, ННПУ, ЗУНУ, м. Тернопіль

Науковий керівник: д.е.н., професор Кириленко О. П.

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Державна казначейська служба України та її територіальні органи, здійснюючи широке коло повноважень та виконуючи власні завдання й функції, повинні співпрацювати з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, судовими та правоохоронними органами. Така взаємодія здійснюється у відповідності до чинного законодавства та спрямована на виконання правової, соціально-економічної та політичної функцій для задоволення потреб суспільства в цілому. Казначейська служба є особливим органом здійснення виконавчої влади вузької спеціалізації на теренах України. Варто звернути увагу, що основними завданнями органів Казначейства є казначейське обслуговування бюджетних коштів і коштів клієнтів, а також ведення бухгалтерського обліку виконання бюджетів. Проте, навколо основних завдань закріплено чималий перелік повноважень, який дозволяє органам казначейської служби цілеспрямовано та безпосередньо ефективно виконувати покладені на них обов'язки.

Будучи органом державної влади, який тісно співпрацює із розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів та іншими клієнтами, досить часто органи Казначейства співпрацюють із правоохоронними органами. Перш за все, це пов'язано із зовнішнім контролем щодо законності використання бюджетних коштів, а також унеможливлення здійснення корупційних дій при їх використанні. Із практики чітко спостерігається тенденція здійснювати глобальний контроль за рухом коштів на підставі тендерних угод, укладених згідно з нормами законодавства про публічні закупівлі та закупівлі на обороноздатність.

Всі угоди та договори, які укладені розпорядниками чи одержувачами бюджетних коштів, для подальшого використання цих коштів, обов'язково повинні бути зареєстровані в органах Казначейства, враховуючи фактор приналежності (тобто стосується територіального органу казначейської служби, з яким укладено договір про розрахунково-касове обслуговування). Відповідно будь-який орган казначейської служби, згідно з чинним законодавством, має доступ до документів, на підставі яких відбуватиметься рух бюджетних коштів від замовників до підрядників чи виконавців. Якщо до розпорядників чи одержувачів бюджетних коштів уповноваженими органами здійснюються перевірки щодо законності, доцільності та правомірності використання бюджетних коштів, то переважно це може призвести до виявлення порушень та відкриття кримінальних проваджень.

Суть взаємодії органів казначейської служби та правоохоронних органів полягає в наступному.

Кримінальне провадження – це процес, в якому застосовується повний комплекс заходів для пізнання, пошуку та перевірки всіх фактів і доказів, в результаті чого або ж будуть визнані правопорушення та покарані винні особи, або ж всі підозри будуть спростовані та кримінальна справа буде закрита. На етапі пізнання, пошуку та перевірки доказів і відбувається взаємодія органу Казначейства та правоохоронного органу. Останні ж звертаються із запитом щодо конкретної інформації, витребують відповідні документи або ж зобов'язують надати тимчасовий доступ до речей та документів, якими може володіти орган казначейської служби. Варто зауважити, що лише запити щодо надання конкретної інформації можуть бути подані без виконавчого документу. При надходженні такого листа, заяви чи запиту, спеціалістам казначейської служби необхідно звернути увагу на те, чи дотримані основні вимоги:

- правоохоронний орган апріорі має повноваження щодо ведення кримінального провадження;
- наявна інформація про номер кримінального провадження, що є гарантією про небезпідставність витребування інформації;
- чітко визначені номер та дата, предмет та сторони договору, на підставі якого виникли спірні питання, або ж інші документи, які могли бути опрацьовані органом Казначейства;
- особа, яка подала даний запит, заяву чи лист є уповноваженою при веденні кримінальної справи;
- чітко сформульовані вимоги до інформації чи до документів, які необхідно надати, підтвердити чи спростувати органами казначейської служби.

Щодо тимчасового доступу до речей та документів чи витребування (вилучення) їх копій – можливе лише на підставі рішення суду (рішення, ухвала чи постанова), що має статус виконавчого документу для органу Казначейства. В даному випадку, необхідно звернути увагу, чи судове рішення відповідає вимогам законодавства, зокрема Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, затвердженої наказом Державної судової адміністрації України та Кримінального процесуального кодексу України. Судове рішення повинно бути завірене належним чином, тобто скріплене печаткою установи та підписом особи, яка його видала, а за необхідності прошнуроване та пронумероване. Суд завжди уповноважує окремих осіб, які задіяні в кримінальному розслідуванні, а тому лише вони можуть отримати доступ до інформації чи документів, якими володіє орган Казначейства. Судом надається чіткий термін для виконання органом казначейської служби вимог резолютивної частини відповідного судового рішення. Після перевірки відповідності даним критеріям рішення, ухвали чи постанови, останнє підлягає виконанню. Орган Казначейства домовляється з уповноваженими особами про місце і час виконання вимог судового документу та готує відповідний пакет документів для ознайомлення або ж їх копій, які необхідно буде вилучити для подальшого розслідування. В кінцевому результаті при фактичному виконанні судового рішення, представник правоохоронного органу, який є уповноваженим на отримання конкретної інформації чи документів, оформляє

Протокол про вилучення інформації чи документів та Опис із детальним переліком документів, їх копій чи матеріальних засобів, на які було передано інформацію. Даний протокол повинен бути підписаний представником органу Казначейства та представником правоохоронного органу в двох примірниках, відповідно по одному екземпляру кожній установі.

Варто розрізнити терміни документ та інформація. Інформація – це широке поняття, що характеризується не лише оформленням у паперовому документованому вигляді. Вона може бути електронною чи паперовою, може бути скопійована на будь-який технічно-цифровий пристрій (диски, флешки, зовнішні знімні вінчестери, карти пам'яті та інше). Документ – це сформований носій інформації у паперовому вигляді із відповідним його скріпленням чи підтвердженням, може бути скопійований чи зісканований (тобто переведений в електронно-інформаційний вигляд).

Враховуючи ці всі нюанси, взаємодія органів казначейської служби та правоохоронних органів є вузькою специфічною організованою діяльністю, яка не може перевищувати чітко визначені норми законодавства, проте несе собою інформаційно-сприятливий характер для унеможливлення порушення законодавства особами, проти яких здійснюється кримінальне провадження. Відповідно, органи Казначейства повинні всебічно співпрацювати як з судами так і з правоохоронними органами, оскільки самі виступають як орган, що здійснює контроль при здійсненні операцій з бюджетними коштами.